

Bergentheim en de bevrijding

(Van detail tot landelijk)

Collectie samengesteld door “Bergentheim 80 jaar Bevrijding - Werkgroep Geschiedenis”

Print versie: 21 april 2025

Colofon

“80 Jaar Vrijheid Bergentheim – Bergentheim en de bevrijding”

Deze bundel is samengesteld ter gelegenheid van de tentoonstelling in 2025 met betrekking tot de geschiedenis van Bergentheim in en rondom de 2^e Wereldoorlog.

Het onderwerp van deze bundel betreft de bevrijding van Bergentheim. Aangevuld met bijzondere documenten die in Bergentheim zijn gevonden bij het klaarmaken van de tentoonstelling.

Gemaakt conform verzoek van de Oranjevereniging Bergentheim door de werkgroep “Tentoonstelling en Geschiedenis”. We hebben geprobeerd alle berichten van datering en bronvermelding te voorzien. De volgorde van alle berichten is zo goed mogelijk chronologisch weergegeven. De beoordeling of de inhoud in alle opzichten correct is, laten graag over aan de lezer.

Samenstelling werkgroep:

Anton ten Brinke

Bennie ten Brinke

Henk Bunskoeken

Henk-Jan de Keizer

Ewout Kompagnie

Henry Kompagnie

Canucks Making Rapid Strides In Northern Holland

By Ross Munro

Canadian Press War Correspondent

WITH THE 1ST CANADIAN ARMY IN NORTHERN HOLLAND, April 3.—(CP Cable)—Two bridgeheads were established today by Canadian forces over the Twente canal between Zutphen and Hengelo in Holland while British and Canadian troops also under Gen. Crerar's command cleared the enemy from virtually all of the "Arnhem island" lying between Arnhem and Nijmegen.

Canadian tanks and infantry were operating east of Zutphen today and had reached the Twente canal at several points 20 miles northeast of Arnhem.

The Twente canal runs north from Zutphen and then swings sharply east across the Ijssel river to meet the German-Netherlands border between the towns of Hengelo and Enschede. By reaching the canal, Canadian columns have cut the southern part of German communication lines eastward from Arnhem which cross the Ijssel near Zutphen.

For further withdrawal eastward from Holland the enemy retains two other main routes across the Ijssel—one at Deventer, 10 miles north of Zutphen, and the other in the Zwolle area near the Zuider Zee—from which Gen. Crerar's advance elements now are about 25 miles distant.

With the recent security blackout largely lifted from the movements of the Canadians, it may be disclosed that Rurlo, 12 miles southeast of Zutphen and six south of the canal was one of the towns captured in the Canadians' dash deep into Holland.

PATTON—MAN WITH A PURPOSE — Typical photos of Lt.-Gen. George S. Patton taken at different times, in different circumstances and under varying fortunes of war have one common characteristic. They show him as a man of grim purpose, determined, tight-lipped, pugnacious—personal qualities with which he seems to have imbued his slashing armored divisions in their great drive across Germany.

Bron: <https://princealbertlibrary.ca/padh/1945/April/April%203,1945.pdf>

CANADIAN TAKES 15 MILES IN NIGHT STORM

UNSUBTAINABLE BRITON CLIMBS ON BUSTED BRIDGE UNDAID—Prime Minister Winston Churchill, the man who knew all the time this would be the way things would turn out, made a leap of faith to mount a bridge over the gap in the front line of the British. He was taken by the first British commando brigade in the opening phase of the present all-out offensive. Mr. Churchill was on hand to see what he called the "big house" get underway.

MacArthur Ordered 'On To Tokyo', Startling Moves In Pacific Likely

Soviet Action Terrific Blow To Sagging Japs

By Italy (U.S.)—Soviet Russia's declaration of war on Japan yesterday, a move which Japan had expected to see, has been a terrific blow to the sagging Japanese, who were last today in the position of not knowing precisely what the Russian action meant.

MacArthur's move, which was a surprise, has been a terrific blow to the sagging Japanese, who were last today in the position of not knowing precisely what the Russian action meant.

MacArthur's move, which was a surprise, has been a terrific blow to the sagging Japanese, who were last today in the position of not knowing precisely what the Russian action meant.

Chinese Units Uncork Drive

By the Canadian Press—Admiral Halsey's fleet of ships, which was a surprise, has been a terrific blow to the sagging Japanese, who were last today in the position of not knowing precisely what the Russian action meant.

MacArthur's move, which was a surprise, has been a terrific blow to the sagging Japanese, who were last today in the position of not knowing precisely what the Russian action meant.

MacArthur's move, which was a surprise, has been a terrific blow to the sagging Japanese, who were last today in the position of not knowing precisely what the Russian action meant.

Prince Albert Daily Herald

VOL. XXXIV PRINCE ALBERT, SASKATCHEWAN, FRIDAY, APRIL 6, 1945 No. 222

Giant Russian Pincers Closing Around Vienna

LONDON, April 6.—(CP)—Two Russian armies began to close a giant pincer around Vienna today as tanks and Soviet storm units, cutting into a German defence belt at the southern city limits, drove within 4½ miles of the centre of the Austrian capital.

Deployed along an 80-mile line, the Russians were within 40 miles of completely encircling Vienna. One Russian wing seized positions 13 miles south of the Danube river town of Tulin, 10 miles northwest of Vienna.

Breaking across the Schottau and Linz rivers, a second army network of submachine guns and high-calibre anti-aircraft guns, which were firing at the German defence belt at the southern city limits, drove within 4½ miles of the centre of the Austrian capital.

Cross Back Into Holland, Slash Hun Defence Lines

WITH THE 1ST CANADIAN ARMY IN HOLLAND, April 6.—(CP Cable)—Canadian tanks, crossing northward, gained 15 miles overnight, sweeping back from the German front line at the Netherlands border town of Enschede.

These armored columns had advanced 25 miles in the last 24 hours, going northeast from Almelo into Germany, by-passing Uden, 12 miles northeast of Almelo, and then swinging northwest back into Holland again. They have cut through the defence line the Germans sought to establish before their troops pulled out of northern Holland.

The Canadian armor drove into the German front line, where the leading tanks, which reached Enschede, made the most spectacular gains, after which the armor moved on to the north and west of Almelo, in the great operation to clear the Dutch of German troops and to slash the German front line.

Deaths Investigated Being Prized

PARIS, April 6.—(AP)—The French government has ordered an investigation into the deaths of several French soldiers who were killed during the recent fighting in the Ardennes.

The investigation is being conducted by the French military authorities, who are trying to determine the exact circumstances of the deaths.

The French government has ordered an investigation into the deaths of several French soldiers who were killed during the recent fighting in the Ardennes.

King Will Run Here, Says Agent

PRINCE ALBERT, April 6.—(CP)—The King will be in Prince Albert, Saskatchewan, on Friday, April 6, according to a statement issued by the royal household.

The King is expected to arrive in the morning and will be staying at the Hotel Prince Albert.

The King will be in Prince Albert, Saskatchewan, on Friday, April 6, according to a statement issued by the royal household.

Volunteered Aid in Quest For Murderer

PRINCE ALBERT, April 6.—(CP)—A search for a murderer who is believed to have killed a woman in the city of Prince Albert, Saskatchewan, is being aided by volunteers.

The search is being conducted by the police, who are trying to determine the exact circumstances of the murder.

The search is being conducted by the police, who are trying to determine the exact circumstances of the murder.

Royal Navy Taking Over Prince Henry

SOUTHERN ENGLAND, April 6.—(CP)—The Royal Navy is taking over the Prince Henry, a ship which was damaged during the recent fighting in the Atlantic.

The ship is being taken over by the Royal Navy, who are trying to determine the exact circumstances of the damage.

The ship is being taken over by the Royal Navy, who are trying to determine the exact circumstances of the damage.

WO. McBeath is Missing Overseas

PRINCE ALBERT, April 6.—(CP)—The missing status of WO. McBeath, a soldier who was reported missing during the recent fighting in the Atlantic, is being investigated by the military authorities.

The investigation is being conducted by the military authorities, who are trying to determine the exact circumstances of the missing status.

The investigation is being conducted by the military authorities, who are trying to determine the exact circumstances of the missing status.

Public Service Planned For Sunday Following VE-Day

PRINCE ALBERT, April 6.—(CP)—The public service planned for Sunday, April 8, following the announcement of the end of the war, is being organized by the city authorities.

The public service will include a parade and other activities, which are being planned by the city authorities.

The public service will include a parade and other activities, which are being planned by the city authorities.

Rfm, Stockman Wounded Overseas

PRINCE ALBERT, April 6.—(CP)—The missing status of Rfm, a soldier who was reported missing during the recent fighting in the Atlantic, is being investigated by the military authorities.

The investigation is being conducted by the military authorities, who are trying to determine the exact circumstances of the missing status.

The investigation is being conducted by the military authorities, who are trying to determine the exact circumstances of the missing status.

Public Service Planned For Sunday Following VE-Day

PRINCE ALBERT, April 6.—(CP)—The public service planned for Sunday, April 8, following the announcement of the end of the war, is being organized by the city authorities.

The public service will include a parade and other activities, which are being planned by the city authorities.

The public service will include a parade and other activities, which are being planned by the city authorities.

Rfm, Stockman Wounded Overseas

PRINCE ALBERT, April 6.—(CP)—The missing status of Rfm, a soldier who was reported missing during the recent fighting in the Atlantic, is being investigated by the military authorities.

The investigation is being conducted by the military authorities, who are trying to determine the exact circumstances of the missing status.

The investigation is being conducted by the military authorities, who are trying to determine the exact circumstances of the missing status.

WITH THE 1ST CANADIAN ARMY IN HOLLAND, April 6.—(CP Cable)—Canadian tanks, careening northward, gained 15 miles overnight, sweeping back from Germany into Holland at the Netherlands border town of Coevorden, 52 miles southwest of the German North sea port of Emden.

These armored columns had advanced 25 miles in the last 24 hours, going northeast from Almelo into Germany, by-passing Uelsen, 12 miles northeast of Almelo, and then swinging northwest back into Holland again.

They have cut through the defence line the Germans sought to establish before their troops pulling out of northern Holland.

The Canadians burst into the clear and, while the leading tanks which reached Coevorden made the most spectacular gains, other advances also were marked up northeast and west of Almelo in the great operation to clear the Netherlands coast of V-2 sites and liberate northern Holland.

The 4th Canadian armored division now may be identified as operating as far northeast of Almelo as the German town of Getelo, 11 miles distant.

Bron: <https://princealbertlibrary.ca/padh/1945/April/April%206,1945.pdf>

Bevrijders op de Brink in Den Ham

Foto: 12^e Regiment Manitoba in Vriezenveen

Op 5 april 1945 omstreeks 11.00 uur zag Herman Jansen (Miet'n Hermån), thuis aan de Almeloseweg, hoe militaire voertuigen Vriezenveen binnenreden. Dat indrukwekkende feit noteerde hij 's avonds in zijn dagboek en hij schreef bovendien: "Mochten latere geslachten dit nog eens lezen en de vrijheid van ons Holland bezitten, laten ze dezen waarderen en er voor vechten. Wij, die thans leven, weten wat onafhankelijkheid en vrijheid waard is".

Op Het Midden dromden de mensen samen rondom de daar opgestelde militaire voertuigen. De bevrijders werden verwelkomd met een ongekende uitbundigheid van blijdschap en diepe dankbaarheid. De voertuigen behoorden toe aan de manschappen van het B squadron van het 12e regiment van de Manitoba Dragoons uit Canada. Zij zijn als de bevrijders voor altijd verankerd in de Vjeanse historie. Door het Japanse bombardement op Pearl Harbour op 7 december 1941 werden de Manitoba Dragoons de WOII ingezogen en hebben zij gestreden in verschillende werelddelen.

Zij waren er ook bij op 8 juli 1944, toen ze landden op Juno Beach en toen ze bij Courseulles-sur-Mer in Normandië vaste voet zetten op West-Europese bodem. Ze vochten zich door Frankrijk, leverden felle strijd bij Oostende, werden ingezet in Vlaanderen, Zuid Beveland en Brabant en de Moerdijk. Na de winter werden ze op 2 maart 1945 ingezet bij het Rijnoffensief. Ze staken op 31 maart de Rijn over. De squadrons A, B, C, en D werden van hieruit opgesplitst. Het B squadron kreeg het gebied ten oosten van het kanaal Almelo Coevorden toegewezen. Het D squadron naderde van de westzijde.

En zo kon het gebeuren dat Miet'n Hermån op 5 april 1945 de lang verbeide Canadese bevrijders 't Vjenne zag binnenrijden. Ongekende vreugde.... eindelijk vrij. Maar Nederland likte ook zijn wonden. Vele doden waren te betreuren. En onderweg van Juno Beach naar Vriezenveen hebben de Manitoba Dragoons ook hun verliezen wel gekend. Daar viel er één en op een andere plek weer drie. In de bossen van Eerde liepen ze in een hinderlaag en werden er drie gedood en in Ommen zelf weer twee man. Maar steeds gingen ze door voor onze zo zwaar bevochten vrijheid. Miet'n Herman wist het toen al en heeft het voor ons, de latere geslachten, opgeschreven. We moeten de vrijheid waarderen en bereid zijn om ervoor te vechten.

Voor het eerst sinds WOII wordt nu de wereld, Nederland en de Vjenneluie bedreigd door een onzichtbare vijand. Een vijand die het openbare leven verlamt en die de wereldeconomie verstoort en waarvoor ook de geplande festiviteiten rond de herdenking van 75 jaar vrij Nederland moeten wijken. Het Corona virus maakt wereldwijd heel naar zijn slachtoffers. Laten we gehoor geven aan de oproep van de minister president om zoveel mogelijk binnen te blijven om verspreiding van het virus tegen te gaan. Dat is ook vechten tegen de vijand. Als Corona uiteindelijk is uitgeraasd krijgen we een nieuwe vrijheid, eentje die heel kwetsbaar blijkt te zijn.

Bron: museumvriezenveen.nl

Manitoba Staghound over de brug bij Vroomshoop

Een overlevende uit Vroomshoop

“Het is donderdag 5 april 1945, de dag dat ik ternauwernood aan de dood ontsnapte. Het begon allemaal met de gevechten tussen de verzetsgroep Salland en de Duitsers. De verzetsgroep wilde voorkomen dat de Duitsers de bruggen over het Overijsselse kanaal zouden innemen en voerde een hevige strijd.

Dit zorgde voor vijf dodelijke slachtoffers aan de kant van de Duitsers. De Duitsers waren woest. Niet veel later liepen ze briesend door het dorp en plukten ze één voor één mannen, vrouwen en kinderen uit hun woningen. Ook mijn vrouw, kinderen en ik werden met geweld uit onze woning gehaald.

We waren doodsbang en vroegen ons af wat er precies ging gebeuren. Pas later kregen we in de gaten wat de plannen van de Duitsers waren; ze wilden voor elke gesneuvelde soldaat 5 burgers executeren. De soldaten voerden ons mee naar Hotel Tebberman, direct gelegen bij de Puntbrug.

Hier werden de vrouwen en kinderen vrijgelaten. Met een groep van 25 mannen moesten we naar de spoorbrug lopen. Aldaar zouden we langs het Zwolsekanaal geëxecuteerd worden. Terwijl we vol angst ons noodlot afwachtten, verscheen er plotseling een vrouw ten tonele. Ik kan me haar naam niet herinneren,

want ik ben tenslotte nog niet zo lang gevestigd in Vroomshoop, maar ik weet wel dat ze een bekend gezicht is voor velen. Of ze nu de vrouw van een van de mannen is, of dat ze wellicht een connectie had met de commandant; ik heb geen idee. Het enige dat ik weet is dat ze uiteindelijk

de Duitse commandant heeft weten over te halen om ons vrij te laten. Met mijn hart achter in mijn keel keerde ik terug naar mijn vrouw en kinderen, die me hevig geëmotioneerd om mijn nek vlogen. De andere mannen deden hetzelfde, voor zover ze een gezin hadden om naar terug te keren.

Niet veel later vluchtten de Duitsers voor de Canadese soldaten, die rond het middaguur Vroomshoop wisten te bereiken. We waren op een haar na aan de dood ontsnapt en mochten nu de bevrijding van Vroomshoop meemaken!”

(Foto: bij Zeddam)

© Frits Lamberts / nfa, coll. Nederlands fotomuseum

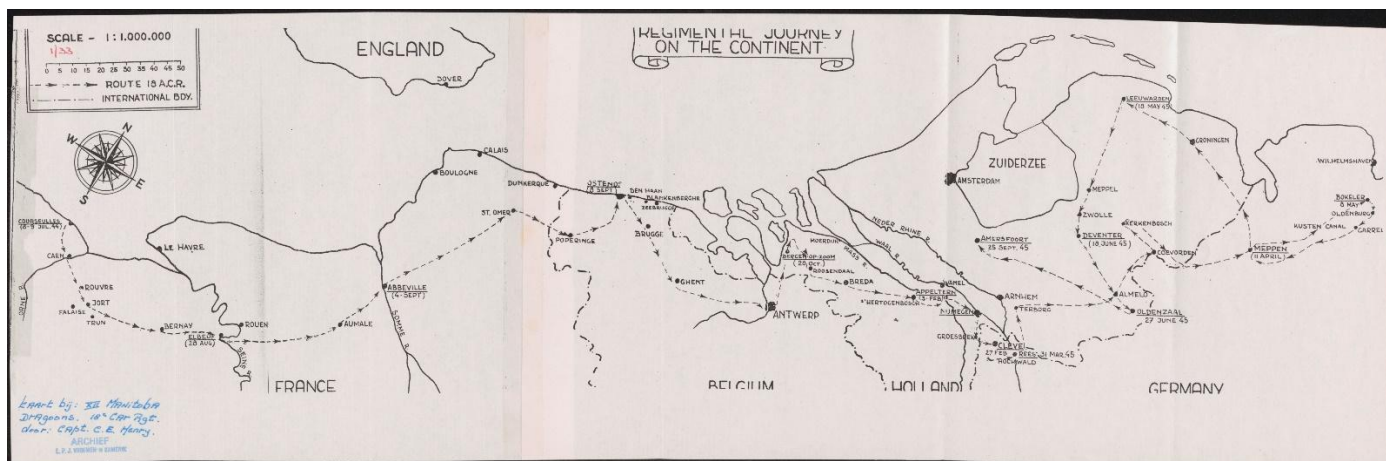

Bron: Diversen; o.a. Facebook groep Oorlog Vroomshoop; Vechtdalcentraal.nl

Wie waren de bevrijders van Bergentheim?

Dat waren mannen van de 12th Manitoba Dragoons! Het logboek van 40 pagina's van deze eenheid kon ik opduiken in het Nederlands Instituut voor Militaire Historie en het volgende herleiden.

Deze groep, oorspronkelijk uit Canada, was op 8 en 9 juli 1944 geland op de stranden van Normandië. Globaal volgden ze de kustlijn naar het noorden. Vanaf Oostende werd koers gezet naar Antwerpen. Daarna trokken ze op naar Bergen op Zoom en via 's Hertogenbosch naar Nijmegen. Toen een klein eindje Duitsland in (Cleve) en via die kant weer Nederland in. Via TerBorg naar Almelo.

Een grappig detail in hun logboek over hoe ze weer konden zien dat ze in Nederland waren:

War Diaries (which will be kept from first day of mobilization, creation or embodiment) are contained in FS Regs Vol 1.

Title pages will be prepared.

WAR DIARY
3/19

Original, duplicate and forwarded to OIC 2nd Ee

(Erase heading not required)
(Page Seven)

Place	Date	Hour	Summary of Events and Information
MR A1294 BOCHOLT Shhet P1	3 APR 45 (cont'd)		And he was appreciated! And the IO, Lt B L Elliott managed to get the Col's Stag, 21 deeply embedded in the ditch. And the regt glided by. And many faces smiled smiles of delight, amusement and "pass-the-time-of-day". And the 2 IC Major A G Pryce thought it of exceptional importance maritng long and laborious discussion as to "how?" and "just why?" and "how could possibly?" and then all over again (and far on into the evening of the 3 Apr 45 AD). The convoy started to feed into BARCHEN around 1700 hrs. RHQ is est on the main street with HQ Sqn across the rd, and B and C Sqns up the rd and off to the right a bit. Lt G M Campbell, RHQ Tp Ldr, thinks it a good idea to send all crew comds lacking the necessary experience on "crew comd courses". More inference to the Stags in the ditches to-day! The local Dutch "yeomanry" managed to flush a Jerry to-night and led him triumphantly down the street with his arms in the "luft". As soon as one crosses the DUTCH-GERMAN border into HOLLAND, one knows one is in the land of dikes, wooden shoes, mud and Dutchmen, by the way the whole population wanders along the middle of the rds, and when tooted at vigorously by horns of Allied mil traffic, moves sluggishly to one side, and after being duly impressed by continued honking, threatening and cajoling, permits the mil veh to pass, but only so, grudgingly. A Dutchman's kingdom is the middle of the rd, and one must not invade this unusual sanctuary of his! Lt A B B Wright, LO, went to 4 Cdn Armd Div to-day and oriented himself on the latest picture, and recced our new regimental location. He managed to walk off with Lt G M Campbell's map which the latter had already laborously set up with routes, etc, and it resulted in one Lt G M Campbell uttering words and phrases unbecoming of an offr and gentleman.

In Almelo/Delden werd een nieuw plan gemaakt voor het vervolg:

Diaries (which will be kept from first day of mobilization, creation or embodiment) are contained in FS Regs Vol 1.

Title pages will be prepared.

Original, duplicate and forwarded to OIC 2nd E

(Erase heading not required)
(Page Nine)

Place	Date	Hour	Summary of Events and Information
MR 268993 BOCHOLT Sheet Germany 1:100,000	4 APR 45 (cont'd)		RHQ, A and C sqns moved to new locations shown above in the afternoon arriving at 1800 hrs. Everyone is back out in the open again. Our CO, Lt-col P C R Black was called to 4 Cdn Armd Div Main HQ at 1100 hrs and learned the form of our projected ops role, and at 1930 hrs he held an O Gp in our new location and issued his orders for the role with 4 Div. The CO's orders are as follows:- "The enemy resistance is light. Bazookas have been encountered. There is an unconfirmed report of two or three NOR TH of DELDEN 3007. ALMELO is reported as held. 4 Cdn Armd Div is est below DELDEN. Fwd tps are on the outskirts of ALMELO - 29 Cdn Armd Recce Regt. One bn of 43 Div is in BORNE 3412. Intention The XII MANITOBA DRAGOONS will: - Sup left flank protection to 4 Cdn Armd Div - Maintain contact with 2 Cdn Inf Div on left flank. 2 Cdn Inf Div adv on axis DELDEN 1010 - HOOGEVEN V15 - GRONIGIN Q21. Method Phase 1 - General. 2 up - left C Sqn - right A Sqn D Sqn responsible for present area until relieved at which time they will come into regt reserve.

Aan de 'rechterkant', dus in Duitsland, trok de 4^e Canadeze Infanterie Divisie op naar het Noorden. Aan de 'linkerkant', in de lijn Deventer-Zwolle trok de 2^e Canadeze Infanterie Divisie op naar het Noorden. De 12^e Manitoba Dragoons bestond uit 4 Squadrons, aangeduid met de letters A t/m D. Twee daarvan, C en A zouden naar het Noorden trekken: squadron C aan de linkerkant van de marsrichting en squadron A aan de rechterkant.

War Diaries (which will be kept from first day of mobilization, creation or embodiment) are contained in FS Regs Vol 1.

Title pages will be prepared.

Original, duplicate and forwarded to OIC 2nd Ec

(Erase heading not required)
(Page Ten)

Place	Date	Hour	Summary of Events and Information
MR 268993 BOCHOLT Sheet Germany 1:100,000	4 APR 45 (cont'd)		"A" Sqn will move NORTH through ALMELO or alternatively through WIERDEN 2216 and seize in succession as quickly as possible VRIEZERVEEN 2424 - rd junc 2430 - MARLENBURG 2035 - HARDENBURG 2442 - GRAMESBERGEN 2848 - COEVORDEN 3252. Standing patrol of one tp to be left to secure brs at 227235 - 210300 - 220346 - 260421 - 283467 - 329519. "C" Sqn will move NW through DELDEN turning WEST at DORNERBROOK 265130 through ENTER 211115 and occupy villages RIJMEN 171130 - NIJVERDAL 1319 - WIERDEN 2218. Patrol WEST to HOLTEN 1010 and SOUTH to MARICELLO 150050 and make contact with 2 Cdn Div. Patrol NORTH from WIERDEN to DEN HAM 1630. Patrol NORTH from NIJVERDAL to OMMEN 1037 Phase II Move 2 up to NIEUWE SCHANS 6409. Right - D Sqn Left - C Sqn Res - A Sqn "D" Sqn will take route A. They are responsible for checking areas circled, as per trace and between route B on right and route C on left. "C" Sqn will take route C. Responsible for checking areas to the WEST of route C as circled on trace and contacting 2 Cdn Div on left - provided 2 Cdn Div is NOT echeloned. Phase III Three sqns to secure LEER 8015 - WEENER 7407 - NIEUWE SCHANS 6409 - WINSCHOTEN 5305. "A" Sqn is to secure LEER and to be in contact with 2 Cdn Div.

Het "A" squadron kreeg de taak om via Vriezenveen richting Marienberg, Hardenberg, Gramsbergen naar Coevorden te trekken. De wegen hadden 4-cijferige codes. De 6-cijferige codes zijn van de bruggen van respectievelijk Vroomshoop, Geerdijk, Kloosterdijk, Bergentheim en Hardenberg.

Het "C" squadron trok links van het "A" squadron op naar Markelo en moest dan via een afbuiging via Den Ham naar Ommen gaan.

War Diaries (which will be kept from first day of mobilization, creation or embodiment) are contained in FS Regs Vol I.			WAR DIARY SECRET XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX		3/15
Title pages will be prepared.			(Erase heading not required) (Page Eleven)		Original, duplicate and forwarded to OIC 2nd Ec
Place	Date	Hour	Summary of Events and Information		
MR 268993 BOCHOLT Sheet Germany 1:100,000	4 APR 45 (cont'd)		"D" Sqn is to secure NIEUSCHANS - WEENER and brs at 755076 - 750014. "C" Sqn is to secure WINSCHOTEN and patrol to NORTH and WEST and secure rds leading into the town. LOs 2 IC, XII MANITOBA DRAGOONS to be est at 4 Cdn Armd Div. One LO each to 4 Cdn Armd Bde, 10 Cdn Inf Bde, 8 Cdn Recce Regt. "C" Sqn is to sup LO to 8 Cdn Recce, netted to "C" Sqn net. Remainder of LOs to be on Regt Comd Net. Adm On jumping off, Sqn "A" Ech will come under regt control. Medical 2 ambulances - one with RHQ and one with A Ech. Intercommunication Regt Comd Net will op as ordered. RHQ on route A."		
MR 243288 ALMELO NL 1:100,000	5 APR 45		RHQ MR 243288 ref map ALMELO NL 1:100,000 B Sqn UC 4 Cdn Armd Div A Sqn MR 262213 ALMELO, NL, 1:100,000		

Na het reveille om 4 uur, vertrokken de squadrons om 5 uur. Weer: mistig, maar opklarend gedurende de dag.

Nog in Almelo was er een kleine opstopping door kruisende tanks; achteraf hadden we gewenst dat de tanks met ons mee waren gegaan, want de vijand had nog gebied in het Noorden van ons!

We hebben luitenant Wright geholpen omdat hij zich met zijn verkenningstvoertuig had vastgereden. In een klein plaatsje ten zuiden van Almelo (Vriezenveen) hebben een stopplaats ingericht. De squadrons gingen verder zoals in de orders was opgedragen.

WAR DIARY			3/15
WAR DIARY			Original, duplicate and forwarded to OIC 2nd E
(Erase heading not required)			
(Page Twelve)			
Place	Date	Hour	Summary of Events and Information
MR 243288 ALEMLO N1 1:100,000	5 APR 45 (cont'd)		Misty during most of the morning. Nice in the afternoon. We moved off at the ungodly hour of 0500. Horrible thought. But we moved. Reveille was at 0400 hrs. The three sqns moved ahead of us from their conc areas nearby in our vicinity, and preceeded us over the canal and up thru the ALMELO area. Somehow or other there was something of a jam-up for a while. One sqn got a sqn of tks into its column and the other supposed to follow joined in too, thinking it was the end of the first sqn, so we will not mention it further except for this passing comment. Later on we were to wish that we had hermetically sealed the sqn of tks into our convoy and taken them along on our little jaunts thru the enemy held territory to the NORTH. Lt A B B Wright was encountered enroute sitting on the side of his scout car looking hopefully around for someone to come along and rescue him from the ditch as we went by (someone did) and we rolled on our way. We stopped and set up shop in a little place SOUTH of ALMELO, and the sqns proceeded on with their orders as laid down the night before at the CO's O Gp. By 1440 hrs the following infm had been collected and passed in to us: Brs at 242159 - 210301 - 228236 - 2029 - 258067 are blown, and at 1320 hrs the br at 220232 was being prepared for demolition by the enemy. Civs reported WIERDEN to be held by the enemy. "C" Sqn was checking into this report. Enemy listening post and six PWs were captured at PYJAMAS. "A" Sqn 272213 with leading elements between PYJAMAS and FROCK. "C" Sqn 263131 with leading elements 265182 - 2517 - 258130.

Om 2 uur 's middags kregen we bericht van diverse bruggen die opgeblazen waren en brug 220232 (Vroomshoop) was klaargemaakt om opgeblazen te worden door de vijand.

Squadron "A" was gevorderd tot de plaatsen die gecodeerd waren als "PYJAMAS and FROCK".

Om 17.39 uur werd "Frock" bereikt. Dit was Hardenberg. Dus Bergentheim reeds voorbij.

Place	Date	Hour	Summary of Events and Information	R t
MR 243288 ALMELO NL 1:100,000	5 APR 45 (cont'd)		"D" Sqn covering up to area 2721 from LOCHEM.¹⁰⁹⁶ By 1715 hrs the following infm was received: Br 260420 blown. Approx 20 to 30 PW taken in this area. Br 219347 blown. Approx 100 inf with pzfausten on WEST side of canal. Br 208327 partly demolished. Br 209305 intact class 15. Br 209300 blown. Enemy inf reported on the WEST bank of canal in this area. Br 213209 intact class 15. Two sub-units have crossed in this area and are proceeding area NIJVERDAL 1319. Br 228235 blown. From this posn inf observed NORTH edge of wood 233208. Sub-unit on left which is to contact 2 Div being moved across br at 213279 to work SOUTH directed on WIERDEN 2218 and RIJSSEN 1712. At 1730 hrs "A" Sqn was at 272213 with tps at 229236 - 209306 - 320347 - FOCK. 3 tp 209306 reports small gps of enemy inf infiltrating into their posn. Tps at 320347 and 229236 both observed enemy inf WEST of their posn. 6 tp took 40 PW area OVAL. "B" Sqn at 400460. "C" Sqn now at 242243 moving to 2028 area for night. Two tps at ZIPPER and have taken 6 PW. "D" Sqn was relieved by Corps Def Coy moving to area 2532 - 2633 for the night. Our RHQ DR, All6524 Tpr Markesino, A J, was fired on from 248306 at 1730 hrs and came in quite proudly and all in a sweat to tell us of his latest achievement. By 1930 hrs we had taken some 70 PW. They were mostly LUFTWAFFE personnel being used in an inf role. They were all quite bewildered and out of the picture as to what was going on. They didn't appear to know anything about their own A Tk guns, if such existed or tks. Almost all were in ALMELO yesterday. PW state only tps in ALMELO yesterday were some hundred odd GAF. "A" sqn is maintaining a tp at br 274442 which is class 40 and intact, for the night. "A" sqn reported at 2100 hrs 4 enemy across the canal from 220347 and civ report of underground and enemy fighting at 220347.	

Bron: Nederlands Instituut voor Militaire Historie

WITH THE 1ST CANADIAN ARMY IN HOLLAND,
April 6.—(CP Cable)—Canadian tanks, careening northward, gained 15 miles overnight, sweeping back from Germany into Holland at the Netherlands border town of Coevorden, 52 miles southwest of the German North sea port of Emden.

These armored columns had advanced 25 miles in the last 24 hours, going northeast from Almelo into Germany, by-passing Uelsen, 12 miles northeast of Almelo, and then swinging northwest back into Holland again.

They have cut through the defence line the Germans sought to establish before their troops pulling out of northern Holland.

The Canadians burst into the clear and, while the leading tanks which reached Coevorden made the most spectacular gains, other advances also were marked up northeast and west of Almelo in the great operation to clear the Netherlands coast of V-2 sites and liberate northern Holland.

The 4th Canadian armored division now may be identified as operating as far northeast of Almelo as the German town of Getelo, 11 miles distant.

Allied Paratroops Reported 20 Miles West Of Berlin

Prince Albert Daily Herald

VOL XXXIV PRINCE ALBERT, SASKATCHEWAN, THURSDAY, APRIL 12, 1945

No. 227

YANKS CROSS ELBE Ontario Election Set For June 11 Over Last Hurdle In Dash To Berlin, 57 M. Beyond

Canadians Driving Toward North Sea

By Ross Wilson
OTTAWA, April 12.—(AP)—The 2nd Canadian division, driving the last through northwest Belgium, toward the North sea coast, has advanced 22 miles in the last 24 hours and today is in the 20 miles north of Brussels.

Over 100 prisoners have been taken and the 2nd division is now in the 20 miles north of Brussels.

Over 100 prisoners have been taken and the 2nd division is now in the 20 miles north of Brussels.

Over 100 prisoners have been taken and the 2nd division is now in the 20 miles north of Brussels.

Over 100 prisoners have been taken and the 2nd division is now in the 20 miles north of Brussels.

Over 100 prisoners have been taken and the 2nd division is now in the 20 miles north of Brussels.

Over 100 prisoners have been taken and the 2nd division is now in the 20 miles north of Brussels.

Over 100 prisoners have been taken and the 2nd division is now in the 20 miles north of Brussels.

Over 100 prisoners have been taken and the 2nd division is now in the 20 miles north of Brussels.

Over 100 prisoners have been taken and the 2nd division is now in the 20 miles north of Brussels.

Over 100 prisoners have been taken and the 2nd division is now in the 20 miles north of Brussels.

Over 100 prisoners have been taken and the 2nd division is now in the 20 miles north of Brussels.

Over 100 prisoners have been taken and the 2nd division is now in the 20 miles north of Brussels.

Over 100 prisoners have been taken and the 2nd division is now in the 20 miles north of Brussels.

Over 100 prisoners have been taken and the 2nd division is now in the 20 miles north of Brussels.

Over 100 prisoners have been taken and the 2nd division is now in the 20 miles north of Brussels.

Over 100 prisoners have been taken and the 2nd division is now in the 20 miles north of Brussels.

Over 100 prisoners have been taken and the 2nd division is now in the 20 miles north of Brussels.

Russian People Also Speculating

MOSCOW, April 12.—(AP)—The possibility of an early meeting between the Russian and American governments is being discussed in the Soviet Union.

The Soviet government is now in the 20 miles north of Brussels.

The Soviet government is now in the 20 miles north of Brussels.

The Soviet government is now in the 20 miles north of Brussels.

The Soviet government is now in the 20 miles north of Brussels.

The Soviet government is now in the 20 miles north of Brussels.

The Soviet government is now in the 20 miles north of Brussels.

The Soviet government is now in the 20 miles north of Brussels.

The Soviet government is now in the 20 miles north of Brussels.

The Soviet government is now in the 20 miles north of Brussels.

The Soviet government is now in the 20 miles north of Brussels.

The Soviet government is now in the 20 miles north of Brussels.

The Soviet government is now in the 20 miles north of Brussels.

The Soviet government is now in the 20 miles north of Brussels.

The Soviet government is now in the 20 miles north of Brussels.

The Soviet government is now in the 20 miles north of Brussels.

The Soviet government is now in the 20 miles north of Brussels.

The Soviet government is now in the 20 miles north of Brussels.

The Soviet government is now in the 20 miles north of Brussels.

Flash

Warm Springs, Ga., April 12.—AP.—Pres. Franklin D. Roosevelt died unexpectedly today of a cerebral hemorrhage at 3:35 p.m., C.D.T., at his summer cottage here.

Treat Rumors With Reserve

LONDON, April 12.—(AP)—British Foreign Office spokesmen today published reports that the British government was not prepared to discuss the possibility of a truce.

The British government is now in the 20 miles north of Brussels.

The British government is now in the 20 miles north of Brussels.

The British government is now in the 20 miles north of Brussels.

The British government is now in the 20 miles north of Brussels.

The British government is now in the 20 miles north of Brussels.

The British government is now in the 20 miles north of Brussels.

The British government is now in the 20 miles north of Brussels.

The British government is now in the 20 miles north of Brussels.

The British government is now in the 20 miles north of Brussels.

The British government is now in the 20 miles north of Brussels.

The British government is now in the 20 miles north of Brussels.

The British government is now in the 20 miles north of Brussels.

The British government is now in the 20 miles north of Brussels.

The British government is now in the 20 miles north of Brussels.

The British government is now in the 20 miles north of Brussels.

British Cross River Barrier

ROME, April 12.—(AP)—British troops today crossed the River Po, marking a significant advance in the Italian campaign.

The British troops are now in the 20 miles north of Brussels.

The British troops are now in the 20 miles north of Brussels.

The British troops are now in the 20 miles north of Brussels.

The British troops are now in the 20 miles north of Brussels.

The British troops are now in the 20 miles north of Brussels.

The British troops are now in the 20 miles north of Brussels.

The British troops are now in the 20 miles north of Brussels.

The British troops are now in the 20 miles north of Brussels.

The British troops are now in the 20 miles north of Brussels.

The British troops are now in the 20 miles north of Brussels.

The British troops are now in the 20 miles north of Brussels.

The British troops are now in the 20 miles north of Brussels.

The British troops are now in the 20 miles north of Brussels.

The British troops are now in the 20 miles north of Brussels.

The British troops are now in the 20 miles north of Brussels.

The British troops are now in the 20 miles north of Brussels.

The British troops are now in the 20 miles north of Brussels.

The British troops are now in the 20 miles north of Brussels.

The British troops are now in the 20 miles north of Brussels.

The British troops are now in the 20 miles north of Brussels.

Reich Loses 989 Planes In Six Days

LONDON, April 12.—(AP)—German planes today lost 989 aircraft in six days, according to Allied sources.

The German planes are now in the 20 miles north of Brussels.

The German planes are now in the 20 miles north of Brussels.

The German planes are now in the 20 miles north of Brussels.

The German planes are now in the 20 miles north of Brussels.

The German planes are now in the 20 miles north of Brussels.

The German planes are now in the 20 miles north of Brussels.

The German planes are now in the 20 miles north of Brussels.

The German planes are now in the 20 miles north of Brussels.

The German planes are now in the 20 miles north of Brussels.

The German planes are now in the 20 miles north of Brussels.

The German planes are now in the 20 miles north of Brussels.

The German planes are now in the 20 miles north of Brussels.

The German planes are now in the 20 miles north of Brussels.

The German planes are now in the 20 miles north of Brussels.

The German planes are now in the 20 miles north of Brussels.

The German planes are now in the 20 miles north of Brussels.

The German planes are now in the 20 miles north of Brussels.

The German planes are now in the 20 miles north of Brussels.

The German planes are now in the 20 miles north of Brussels.

The German planes are now in the 20 miles north of Brussels.

Unconditional Surrender Still Policy for Huns

LONDON, April 12.—(AP)—The British government today reaffirmed its policy of demanding unconditional surrender from the Germans.

The British government is now in the 20 miles north of Brussels.

The British government is now in the 20 miles north of Brussels.

The British government is now in the 20 miles north of Brussels.

The British government is now in the 20 miles north of Brussels.

The British government is now in the 20 miles north of Brussels.

The British government is now in the 20 miles north of Brussels.

The British government is now in the 20 miles north of Brussels.

The British government is now in the 20 miles north of Brussels.

The British government is now in the 20 miles north of Brussels.

The British government is now in the 20 miles north of Brussels.

The British government is now in the 20 miles north of Brussels.

The British government is now in the 20 miles north of Brussels.

The British government is now in the 20 miles north of Brussels.

The British government is now in the 20 miles north of Brussels.

The British government is now in the 20 miles north of Brussels.

The British government is now in the 20 miles north of Brussels.

The British government is now in the 20 miles north of Brussels.

The British government is now in the 20 miles north of Brussels.

The British government is now in the 20 miles north of Brussels.

The British government is now in the 20 miles north of Brussels.

Bulletins

Five Weeks More
LONDON, April 12.—(AP)—The British government today announced that it would continue to fight for five more weeks.

The British government is now in the 20 miles north of Brussels.

The British government is now in the 20 miles north of Brussels.

The British government is now in the 20 miles north of Brussels.

The British government is now in the 20 miles north of Brussels.

The British government is now in the 20 miles north of Brussels.

The British government is now in the 20 miles north of Brussels.

The British government is now in the 20 miles north of Brussels.

The British government is now in the 20 miles north of Brussels.

The British government is now in the 20 miles north of Brussels.

The British government is now in the 20 miles north of Brussels.

The British government is now in the 20 miles north of Brussels.

The British government is now in the 20 miles north of Brussels.

The British government is now in the 20 miles north of Brussels.

The British government is now in the 20 miles north of Brussels.

The British government is now in the 20 miles north of Brussels.

The British government is now in the 20 miles north of Brussels.

The British government is now in the 20 miles north of Brussels.

The British government is now in the 20 miles north of Brussels.

The British government is now in the 20 miles north of Brussels.

The British government is now in the 20 miles north of Brussels.

Japs on Okinawa Release Thousands Insane, Lepers

OKINAWA, Tokyo, Japan, April 12.—(AP)—Retreating Japanese troops today released thousands of insane and leprosy patients from the island.

The Japanese troops are now in the 20 miles north of Brussels.

The Japanese troops are now in the 20 miles north of Brussels.

The Japanese troops are now in the 20 miles north of Brussels.

The Japanese troops are now in the 20 miles north of Brussels.

The Japanese troops are now in the 20 miles north of Brussels.

Japanese War Centres Hammered

By the Canadian Press
Tokyo, Japan, April 12.—(AP)—The Canadian Press today reported that Japanese war centres were being heavily bombed.

The Canadian Press is now in the 20 miles north of Brussels.

The Canadian Press is now in the 20 miles north of Brussels.

The Canadian Press is now in the 20 miles north of Brussels.

The Canadian Press is now in the 20 miles north of Brussels.

The Canadian Press is now in the 20 miles north of Brussels.

Buchanan Again Heads Canadian Press

TORONTO, April 12.—(AP)—James Buchanan, president of the Canadian Press, today announced that he would continue to lead the organization.

The Canadian Press is now in the 20 miles north of Brussels.

The Canadian Press is now in the 20 miles north of Brussels.

The Canadian Press is now in the 20 miles north of Brussels.

The Canadian Press is now in the 20 miles north of Brussels.

The Canadian Press is now in the 20 miles north of Brussels.

Young Germany Can't Take It—This 16-Year-Old German Kid (and other broke) kids when captured

YOUNG GERMANY CAN'T TAKE IT—This 16-year-old German kid (and other broke) kids when captured.

The German kids are now in the 20 miles north of Brussels.

The German kids are now in the 20 miles north of Brussels.

The German kids are now in the 20 miles north of Brussels.

The German kids are now in the 20 miles north of Brussels.

The German kids are now in the 20 miles north of Brussels.

The German kids are now in the 20 miles north of Brussels.

The German kids are now in the 20 miles north of Brussels.

Basic English?

LONDON, April 12.—(AP)—The British government today announced that it would continue to fight for five more weeks.

The British government is now in the 20 miles north of Brussels.

The British government is now in the 20 miles north of Brussels.

The British government is now in the 20 miles north of Brussels.

The British government is now in the 20 miles north of Brussels.

The British government is now in the 20 miles north of Brussels.

The British government is now in the 20 miles north of Brussels.

The British government is now in the 20 miles north of Brussels.

No Hun Cities To Be Declared Open

LONDON, April 12.—(AP)—The British government today announced that it would continue to fight for five more weeks.

The British government is now in the 20 miles north of Brussels.

The British government is now in the 20 miles north of Brussels.

The British government is now in the 20 miles north of Brussels.

The British government is now in the 20 miles north of Brussels.

The British government is now in the 20 miles north of Brussels.

The British government is now in the 20 miles north of Brussels.

The British government is now in the 20 miles north of Brussels.

Continued on Page Eight

Continued on Page Eight

The British government is now in the 20 miles north of Brussels.

The British government is now in the 20 miles north of Brussels.

The British government is now in the 20 miles north of Brussels.

The British government is now in the 20 miles north of Brussels.

The British government is now in the 20 miles north of Brussels.

The British government is now in the 20 miles north of Brussels.

The British government is now in the 20 miles north of Brussels.

Young Germany Can't Take It—This 16-Year-Old German Kid (and other broke) kids when captured

YOUNG GERMANY CAN'T TAKE IT—This 16-year-old German kid (and other broke) kids when captured.

The German kids are now in the 20 miles north of Brussels.

The German kids are now in the 20 miles north of Brussels.

The German kids are now in the 20 miles north of Brussels.

The German kids are now in the 20 miles north of Brussels.

The German kids are now in the 20 miles north of Brussels.

The German kids are now in the 20 miles north of Brussels.

The German kids are now in the 20 miles north of Brussels.

By Ross Munro

Canadian Press War Correspondent
**WITH THE 1st CANADIAN
ARMY, April 12.**-(P) (Cable) — The
2nd Canadian division, driving flat
out through northeast Holland to-
ward the North sea coast has ad-
vanced 22 miles in the last 15 hours
and today is at Beilen, 25 miles
south of Groeningen.

Groeningen is 18 miles from the
coast and the principal town in this
area. It may never be defended.

About 30 Netherlands towns and
villages were liberated in this great
sweep which brought the 2nd divi-
sion up to the Polish 1st armored
division, which has been rolling
north between the 2nd division and
the Ems river.

Opposition was negligible and all
of northeast Holland may be liber-
ated within a few days.

The 2nd division advanced in
kangaroos — armored troop-car-
riers — with Quebec troops, in-
cluding French - speaking men,
and western infantry in the lead.
The columns had trouble moving
through the liberated towns for
cheering crowds were milling
about in the narrow streets.

Among the towns freed were
Ommen, 13 miles east of Zwolle;
Balkburg, six miles north of Om-
men; Hogeveen, 23 miles north-
east of Zwolle; Ruinen, seven miles
west of Hogeveen, and Eursinge,
five miles northwest of Hogeveen.

All through this area link-ups have been made with Allied paratroopers who had been roving the area since they were dropped last Saturday night. The paratroopers captured several bridges intact, which speeded the advance of the 2nd division.

♦ ♦ ♦

The bridgehead west of the Ijssel river established in an assault crossing late yesterday was extended by other Canadian infantry and now is nearly two miles deep with a one-mile base along the river.

Resistance stiffened as crack infantry pushed inland and one counter-attack against the south side of the bridgehead was driven off. The attack was made over the Ijssel between Deventer and Zutphen on a bend in the 100-yard-wide river three miles south of Deventer.

The Canadians were fighting in Wilp, two miles south of Deventer on the Deventer-Arnhem highway which was cut as the bridgehead perimeter was expanded. Wilp is eight miles east of Alepdoorn, where Queen Wilhelmina's summer home is located. A high ridge which dominates the Ijssel runs north and south through Apeldoorn, which also is a focal point for roads and railways in this Holland pocket.

The assault over the Ijssel breached the first German barrier in the way of a Canadian liberation drive to the great Netherlands cities of western Holland, including Rotterdam, Amsterdam, The Hague and Utrecht.

The Canadians in the bridgehead

took 120 prisoners last night, including some from the 219th Marine Grenadier regiment, normally a coast defence unit.

It was announced at army headquarters that formations of the 1st Canadian army had captured a total of 6,022 prisoners during the last 12 days.

While the front was expanded north and west, a battlegroup of the 3rd Canadian division advanced 10 miles north of Deventer and took nearly 600 prisoners in a thrust which carried it to a point 10 miles south of Zwolle, the last German-held Netherlands town east of the Ijssel line. Opposition was extremely light.

Leading Polish troops reached a point east of the 2nd Canadian division and 25 miles south of Groenningen. Three airfields are believed to have been overrun by the 2nd division and the Polish units, disclosed yesterday to be fighting again under Gen. Crerar's command.

The wild rush of the 4th Canadian armored division east from the Ems river across the northwest German plain meanwhile was slowed somewhat, although armor has advanced six miles to a point 27 miles southwest of the city of Oldenburg. Five German towns were occupied.

The 4th division is pushing east for a link-up with the British 2nd army that would seal off the Germans in Holland and the North sea ports.

The Polish 1st armored division in two days scored 15-mile advances northwest and northeast of the Netherlands-German frontier town of Coevorden.

DE VLIEGENDE HOLLANDER

VERSPREID DOOR DE GEALLIEERDE LUCHTMACHT

LAATSTE NUMMER, 10 MEI 1945

DUITSCHLAND CAPITULEERT

In den nacht van Zondag 6 op Maandag 7 Mei 1945 ondertekenden generaal Jodl en admiraal Von Friedeburg op het Geallieerde Hoofdkwartier te Rheims de overeenkomst waarbij alle Duitse strijdkrachten zich onvoorwaardelijk overgaven. Midden tegenover de Duitse gedelegeerden zit de chef van Eisenhewers staf, generaal Bedell Smith. Vierde van rechts is de Russische vertegenwoordiger, generaal Soeslapparow.

Het Derde Rijk onderteekeent de onvoorwaardelijke overgave — eerst te Rheims, dan te Berlijn

In een eenvoudig klaslokaal van een Franche ambachtsschool in de buurt van Rheims heeft Duitsland zich onvoorwaardelijk overgegeven. Tegen een achtergrond van het verlichte stakkaarten zaten vijftien mannen rond een oude gesleten tafel, die de sporen droeg van honderden scholieren, die er met hun messen in hadden zitten kerven. Voor de fotografen en filmoperateurs was een speciale verlichting geïnstalleerd, die de gezichten der deelnemenden scherp afteekende. Aan den muur een kalender met den datum: 7 Mei 1945.

Keitel, chef van het Oberkommando der Wehrmacht gedurende dezen Wereldoorlog, onderteekeent te Berlijn Duitslands onvoorwaardelijke overgave

XH122

Aan de eene zijde der tafel zitten de drie Duitsers, Admiraal von Friedeburg, Generaal Jodl en zijn adjudant. Tegenover hen zitten Gen. Bedell-Smith, Chef van den Staf van Generaal Eisenhower, de Franche Generaal Sevez, de Russische Generaal Soeslapparow en nog enkele andere hooge officieren en tolken. Zestien vertegenwoordigers van pers en radio zijn aanwezig.

Half drie 's morgens komt de Geallieerde delegatie binnen, Generaal Smith, de vertegenwoordiger van Gen. Eisenhower, het laatst. De sterke verlichting maakt het warm in de volle kamer. Om precies 2 uur 39 komen de Duitse gedelegeerden binnen en blijven stram achter hun stoelen staan tot Generaal Smith hen een teeken geeft, dat zij kunnen gaan zitten. Zij zijn in uniform en zien er uitgeput uit. Generaal Smith vraagt hun of zij de betekenis van het te onderteekenen document ten volle begrijpen. Nadat de vraag vertaald is, antwoorden zij bevestigend.

Er wordt verder geen woord gesproken en zonder een minuut te verliezen worden de papieren in viervoud onderteekend. Om 2 uur 40 heeft Duitsland gecapituleerd.

IN DE RUÏNES VAN BERLIJN

Op 8 Mei arriveerden in Berlijn hooge Geallieerde vertegenwoordigers, teneinde in de hoofdstad van het voormalige Derde Rijk Duitslands capitulatie te bezegelen. Met eenige moeite werd een gebouw gevonden dat niet geheel of grotendeels verwoest was: de Technische School in Karlsdorf. Russen, Engelsen en Amerikanen voerden er besprekingen tot over alle punten overeenstemming was bereikt. Toen, kort na 12 uur, mochten de Duitsers binnenkomen. Voor het Duitse leger zou veldmaarschalk Keitel teekenen, voor de marine admiraal von Friedeburg, voor de luchtmacht generaal Stumpf.

Voor de onderteekening kwam Keitel binnen in vol ornaat, met zijn maarschalkstaf in de hand. Luchtschiff Tedder, die aan Geallieerde zijde onderteekenen zou, tezamen met maarschalk Zjoekow, met generaal Spaatz van de Amerikaanse Luchtmacht en generaal Delattre de Tassigny als getuigen, stelde Keitel de vraag: "Hebt U dit document van onvoorwaardelijke overgave ontvangen? Zijt ze bereid, het te onderteekenen en de orders stipt uit te voeren?" Keitel antwoordde: "Jawohl." Hij vroeg toen nog of de in werking stelling 24 uur kon worden uitgesteld.

Het antwoord was: "Sie können gehen!"

De overwinnaar! — Generaal Dwight D. Eisenhower heeft zich in dezen oorlog een strateeg gefoond van groot formaat. Hij heeft zich vooral groote verdiensten verworven door de wijze waarop hij het team van briljante generaals dat onder hem werkte, bijeen wist te houden en te inspireren

HET LOGBOEK

De oorlog in Europa is ten einde—Nederland is vrij.

En dit is de laatste *Vliegende Hollander* die U door de lucht zal bereiken.

Ik wil deze gelegenheid aangrijpen om rekenschap af te leggen, en dank te betuigen. Toen ons in Mei 1943 het bericht bereikte dat de radiotoestellen in Nederland in beslag genomen zouden worden, wendden wij onmiddellijk pogingen aan om een regelmatige nieuwsvoorziening door de lucht tot stand te brengen. De *Wervelwind*, die tot dusver door de lucht was uitgegaan, droeg meer het karakter van een politiek en geestelijk maandschrift. Van *De Vliegende Hollander* wilden wij een weekblad maken, met het voornaamste nieuws, kaarten, en foto's.

Officiële Engelsche en Amerikaansche instanties verleenden ons onmiddellijk hulp, en zoo kon op 22 Mei 1943 het eerste nummer verschijnen met de foto's van den RAF-aanval op de stuwdammen in het Ruhrgebied.

Als weekblad werd *De Vliegende Hollander* tot Sept. 1944 verspreid. Toen veranderde de situatie echter geheel.

De Geallieerden hadden zich van Arnhem moeten terugtrekken. De bevrijding van het Noorden zou nog vele maanden vergen. De electriciteitsvoorziening zou er spoedig tot stilstand komen, met als gevolg: nog minder radio-luisteraars. Dus werd het plan geopperd, van *De Vliegende Hollander* een dagblad te maken.

Dit plan was in drie dagen verwezenlijkt. Op Maandag 2 October was het eerste nummer klaar.

De verspreiding van het dagblad was geconcentreerd op de groote steden. Het steeds verder inschrompelen van verkeer en vervoer beperkte het tempo waarin de nummers circuleerden, zoodat de meeste lezers in het nu pas bevrijde gebied sinds October waarschijnlijk slechts een beperkt aantal exemplaren van dit blad in handen hebben gekregen.

Er werden echter groote aantallen uit Engeland overgevlogen. In October '44 ruim 3 miljoen, in November 4 miljoen, in December 3,5 miljoen, in Januari 2,5 miljoen, in Februari 4,5 miljoen, in Maart 6 miljoen, in April 5,5 miljoen.

Zoowel als weekblad als als dagblad stond *De Vliegende Hollander* onder een gemengde redactie, bestaande uit Nederlanders, Engelschen en Amerikanen. De samenwerking liet nimmer iets te wenschen over. Het werd van den eersten tot den laatsten dag verricht in een goeden geest van Geallieerde samenwerking, waarvan de vriendschappelijk naast elkaar prijkkende vlaggen in den kop het zinnebeeld waren. De redactionele werkzaamheden voor het blad werden van meet af een vericht ten kantore van Radio-Oranje. Tot September vorig jaar was mijn collega G. Sluizer eind-redacteur. Toen hij naar bevrijd gebied vertrok, nam ik zijn werk over.

ALS Nederlander wil ik hier—en naar ik hoop, namens talloze landgenooten voor wie *De Vliegende Hollander* geen onbekende is geweest—een woord van hartelijken dank neerschrijven aan al onze bondgenooten die ons geholpen hebben bij het samenstellen en verspreiden van het blad: de officiële instanties die de plannen goedkeurden en hun welwillend maar waakzaam oog lieten gaan over den inhoud; allen die behulpzaam waren bij den opmaak; en, *last but not least*, de jongens eerst van de Royal Air Force, later van de Amerikaansche Achtste Luchtmacht, die met zooveel enthousiasme het riskante werk van de verspreiding op zich namen.

Bij deze operaties boven Nederland zijn verschillende toestellen verloren gegaan.

Met weemoed en dankbaarheid willen wij hier allen gedenken die, terwijl zij het hunne deden om ons volk te helpen, geestelijk in leven te blijven, het eigen leven offerden.

L. de Jong

Op het balkon van Buckingham Palace. Links staan Prinses Elizabeth en Koningin Elizabeth, rechts Koning George en Prinses Margaret. In het midden: de architect der victorie: Winston Churchill

Churchill verlaat no. 10 Downing Street teneinde het nieuws van Duitslands capitulatie bekend te maken aan het Lagerhuis. Tienduizenden Londenaren omstuwen hem—maar hij heeft geen gewapende lijfwacht nodig!

Ook in New York werd uitbundig gedemonstreerd toen het groote nieuws doorkwam. Een menigte van een miljoen personen verdrong zich op Times-Square, in het hart van de metropolis

DE BEVRIJDING VAN GANSCH NEDERLAND

Hoe veldmaarschalk Montgomery de capitulatie van de Duitsers in Noord-West-Europa ontving

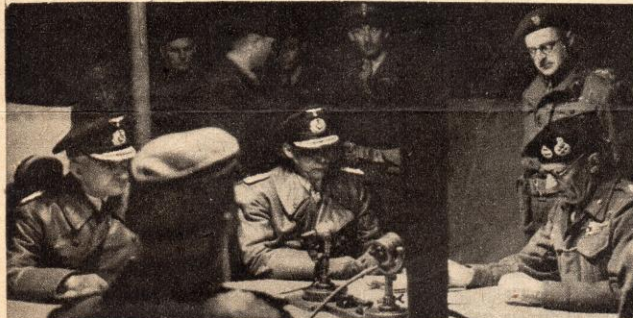
De onvoorwaardelijke overgave der Duitsers aan Veldmaarschalk Montgomery was een der meest dramatische gebeurtenissen van den oorlog. Montgomery behandelde de Duitsers koud en meedoogenloos. Hij toonde hun zijn geheime kaarten om te bewijzen, dat hun positie hopeloos was. Vrijdagmiddag 4 Mei 1945, om 10 minuten over zes bewezen de Duitsers het begrepen te hebben.

Het beslissende uur

Het regent en het is guur, dien Vrijdagmiddag. In Montgomery's tent staat een gewone houten tafel met een blauw kleed erop. Op de tafel twee microfoons en er tusschen in een inktpot.

Montgomery was bezig toen de Duitsers kwamen, in gezelschap van nog een staf-officier, Kolonel Pollak. Zij hadden het antwoord bij zich. "Zeg hun, dat zij even wachten," zei Monty tegen den officier, die hem van hun aankomst kwam vertellen. Twintig minuten liet hij hen wachten, en ging rustig door met zijn werk, zonder op te kijken. Toen stapte hij naar de tent en begroette de Duitsers. In het voorbijgaan zei hij tegen de verzamelde oorlogs-correspondenten: "Heeren dit is het oogenblik."

Von Friedeburg, Kienzl, en de anderen volgen hem. Von Friedeburg ziet er ontdaan uit. Kienzl is het type van den arroganten Duitschen officier, compleet met monocle.

Boven: Het gedenkwaardig tooneel in een tent op de Lüneburger Heide. Het is ver van Alamein, maar de overwinnaar is dezelfde: Monty! — Rechts: Een historisch document.

De Duitsers in Nederland gaven zich over te Wageningen

Er was waarschijnlijk geen plek in Europa waar de Duitsers zulk een sterke defensieve positie bezaten als in Westelijk-Nederland. Het Geallieerde plan was nu, de Duitsers in Duitsland zoo vernietigend te verslaan dat zij zich in Nederland zouden overgeven. Deze opzet is schitterend geslaagd.

In Hotel "De Wereld"

Op Zaterdag 5 Mei vond in hotel "De Wereld" te Wageningen de conferentie plaats waar generaal Blaskowitz de capitulatie ondertekende van alle strijdkrachten, behorend tot het 25ste Duitse leger. Blaskowitz was doodvermoed en nerveus. Generaal Foulkes daarentegen, bevelhebber van het 1e Canadeesche corps, was van een ijsige en zakelijke onverstoorbaarheid. Nederland was ter conferentie vertegenwoordigd door Prins Bernhard.

Den Duitsers werd meegedeeld dat hun troepen voorloopig moesten blijven waar zij waren. Zij zouden dan naar bepaalde gebieden worden geconcentreerd, en via den Afsluitdijk naar Duitsland afgevoerd. De Duitsers moesten alle springladingen uit de dijken verwijderen.

Deze en dergelijke voorwaarden werden grif geaccepteerd. Het Herrenvolk had er genoeg van—gansch Nederland was vrij.

Als het gezelschap de tent binnengaat, heeft Montgomery een stel papieren in zijn hand. Hij gaat zitten en strekt zijn hand uit ten teken dat de Duitsers hetzelfde kunnen doen. Hij zet zijn bril op en zegt: "Ik zal U nu de voorwaarden van de overgave voorlezen." De Duitsers zitten als versteend, geen spoor van emotie op het gezicht. Plechtig, met even een lichte noot van triomf in zijn stem, leest Monty het document voor. Dit is het oogenblik waarvoor hij gevochten heeft sinds El Alamein, door Tunis, door Italië, door Frankrijk, België, Nederland en Duitsland. Een voor een tekenen de vijf Duitsers. Zij zeggen geen woord. Dan neemt Veldmaarschalk Montgomery de vervelooze houten penhouder op, en zegt: "En nu zal ik tekenen voor den Geallieerden Opperbevelhebber Generaal Eisenhower."

De geheele plechtigheid heeft vijf minuten geduurd. Een miljoen Duitsers hebben zich onvoorwaardelijk overgegeven.

Instrument of Surrender

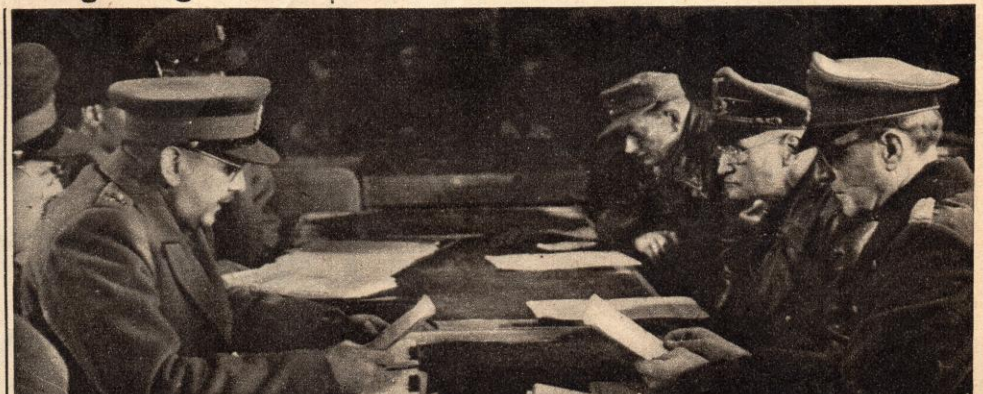
of

All German armed forces in HOLLAND, in northwest Germany including all islands, and in DENMARK.

1. The German Command agrees to the surrender of all German armed forces in HOLLAND, in northwest GERMANY including the FRIELAND ISLANDS and HEMMELGUND and all other islands, in SCHLESWIG-HOLSTEIN, and in DENMARK, to the C.-in-C. 21 Army Group. This to include all naval ships in these areas. These forces to lay down their arms and to surrender unconditionally.
2. All hostilities on land, on sea, or in the air by German forces in the above areas to cease at 0800 hrs. British Double Summer Time on Saturday 5 May 1945.
3. The German command to carry out at once, and without argument or comment, all further orders that will be issued by the Allied Powers on any subject.
4. Disobedience of orders, or failure to comply with them, will be regarded as a breach of these surrender terms and will be dealt with by the Allied Powers in accordance with the accepted laws and usages of war.
5. This instrument of surrender is independent of, without prejudice to, and will be superseded by any general instrument of surrender imposed by or on behalf of the Allied Powers and applicable to Germany and the German armed forces as a whole.
6. This instrument of surrender is written in English and in German. The English version is the authentic text.
7. The decision of the Allied Powers will be final if any doubt or dispute arises as to the meaning or interpretation of the surrender terms.

B. L. Montgomery
Field Marshal
4 May 1945
1830 hrs

V. Friedeburg
Kienzl
J. Montgomery
Prins Bernhard

Generaal Foulkes, bevelhebber van het 1e Canadeesche corps leest de capitulatie-voorwaarden voor aan Generaloberst Johannes Blaskowitz, bevelhebber van het 25ste Duitse leger. Opgewekt zien de Duitsers er niet uit. . . .

De oorlog in den Stillen Oceaan

De laatste tegenstander : Japan

Terwijl het bevel "staakt het vuren" in Europa werd gegeven, is de oorlog tegen de As in de Stille Zuidzee in zijn laatste stadium getreden. Na meer dan drie jaren van verbitterden en harden strijd werd Birma bevrijd, werden vele eilanden in de Stille Zuidzee en het grootste gedeelte van de Philippijnen heroverd, werd de Japansche vloot vrijwel tot machteloosheid gedoemd en werd Japan zwaar geteisterd door luchtaanvallen.

Groote afstanden

Sinds Pearl Harbour en de nederlagen in de Stille Zuidzee die aan de Vereenigde Volkeren het verlies brachten van Malakka, Birma, Singapore, Hong-Kong, Nederlandsch-Indië, de Philippijnen, Guam en Wake, hebben de Geallieerde strijdkrachten zich al vechtend een weg gebaad van de kust van Australië tot aan den drempel van Japan, en, in het Zuiden, dwars door Birma, somtijds door het slechtst denkbare terrein ter wereld. Zij zijn nu in staat om hun volle gewicht in den strijd te werpen voor de bevrijding van China en Nederlandsch-Indië, en om Japan tot capitulatie te dwingen.

De oorlog in de Stille Zuidzee wordt beheerscht door de ravitaillering, door de geweldige afstanden op zee, en de groote voorraden die noodig zijn. Er was voor de landingen op 19 Februari op Iwojima meer scheepsruimte noodig dan voor de Amerikaanse landingen in Noord-Afrika in 1942; en toch is Iwojima maar een stipje op de kaart en maar een van de vele bases die noodig zijn voor het verder doordringen naar het Noorden.

De jongste operaties

Amerikaansche Super-Vliegende Forten doen hun slagen neerregenen op de industriele centra van Japan met luchtaanvallen van vierhonderd vliegtuigen — strategische bombardementen te vergelijken met die welke zooveel hebben bijgedragen tot de nederlaag van Duitschland.

De verovering van Rangoon, op 3 Mei, door het Britsche Veertiende Leger is de belangrijkste gebeurtenis op het vasteland van Oost-Azië sinds de Japanners door hun verovering in het Verre Oosten hun leger in 1942 tot aan de grens van Britsch-Indië brachten. China zal opnieuw de beschikking hebben over een groote haven voor zijn bevoorrading.

Van beteekenis is ook de aanval van

de Australische en Nederlandsch-Indische troepen op Tarakan, voor de kust van Borneo. Nu de Australische en Amerikaanse bevoorradingsschepen in de Japansche toegenomen in gewicht en aantal, en nu de vliegvelden op Tarakan in gebruik kunnen worden genomen, wordt de Japansche positie in Nederlandsch-Indië en in Malakka van week tot week moeilijker.

Er wordt nog hard gevochten op Okinawa, den drempel van Japan.

De oorlog in de Stille Zuidzee is nog niet gewonnen, maar omtrent den uitslag bestaat niet de minste twijfel.

Overste Earl J. Aber, van de Amerikaanse Achtste Luchtmacht. De mannen van zijn eskader brachten U nacht op nacht *De Vliegende Hollander*. Begin Maart 1945 is Overste Aber bij een dier operaties verongelukt. Hij was 24 jaar oud.

Oost en West ontmoeten elkaar. Maarschalk Rokossowski schudt veldmaarschalk Montgomery hartelijk de hand, ergens aan de Elbe, in het hart van Duitschland. Het einddoel is bereikt.

Seyss-Inquart wordt opgebracht. Hij werd gearresteerd in Noordwest-Duitschland, en terstond naar Nederland overgebracht, waar hij in Mei 1940 de belofte uitsprak, "nimmer het Nederlandsche volk het nationaal-socialisme op te zullen dringen."

Voedsel door de lucht — "En toen dook ik tot 100 meter, en toen liet ik tweeduizend brooden pardoes op het doel vallen!" (Sunday Dispatch).

Bron: prive bezit H. Korblet

Stukje over de bevrijding in Bergentheim uit het boekje "Rondom den Herdenbergh".

De bevrijding in Bergentheim

Het offensief van de bevrijders wordt in het voorjaar van 1945 weer hervat. Het richt zich nu op het Roergebied in Duitsland. Vandaar uit komt een bevrijdingsleger terug naar Nederland. Met de Paasdagen wordt Enschede door de Poolse Divisie bevrijd. Wij, als inwoners van Bergentheim, horen 's avonds als we buiten staan in de verte het gebulder van het geschut.

In het donker zie je lichtflitsen aan de hemel. Iedereen is uiterst gespannen. Wanneer komen ze hier? Dan, vroeg in de morgen, op 5 april, zien we de laatste Duitsers uit Bergentheim vertrekken. We horen hoe in Kloosterhaar nog wordt geschoten. De Duitsers van de luisterpost aldaar vluchten door de landerijen in de richting van Bergentheim, in onze richting. De verzetsgroep uit Bruchterveld is intussen ook op weg naar Bergentheim, want er is afgesproken dat die zich zal aansluiten bij de strijders in Bergentheim. Mijn vader ziet hen naderbij komen langs een weg met hoge dennen. Aan de andere kant daarvan ontwaart hij de vluchtende Duitsers.

Zo vlug mogelijk worden de mannen uit Bruchterveld gewaarschuwd, die daarop in dekking gaan. Ze laten de vluchtende vijand ongehinderd passeren, want de orders zijn dat ze vuurgevechten moeten vermijden als het niet noodzakelijk is. Op de Boerendijk, dicht bij de Gouden Ploeg, wordt de verzetsstrijder Kremer in een vuurgevecht met terugtrekkende Duitsers gedood. Tegen vier uur in de middag van de vijfde april 1945 komt de voorhoede van de Poolse Divisie aan bij de kanaalbrug van de Kloosterdijk. Daar worden deze bevrijders hartelijk begroet. Dit zijn onvergetelijke momenten. We kunnen haast niet beseffen dat we vrij zijn en als onderduiker voortaan niet meer opgejaagd zullen worden door het bezettersgespuis. Wij zijn vrij! Het is bijna niet te geloven.

Monument te Bergentheim

Bron: Rondom den Herdenbergh

RONDOM DE BEVRIJDING VAN 1945.

D.J. Jonkhans.

Nadat in september 1944 de doorbraak van de geallieerden in Arnhem was mislukt, ging het nog bezette deel van Nederland een angstige tijd tegemoet. Even dachten we begin september dat de bevrijding dichtbij zou zijn omdat een groot aantal N.S.B.ers uit West-Nederland begon te vluchten en een goed onderkomen zocht in het Oosten van ons land en in Duitsland. Op 'dolle dinsdag', de 1e dinsdag van september 1944, zijn meer dan 60.000 landgenoten richting Duitsland vertrokken, omdat ze blijkbaar bang waren verantwoording te moeten afleggen van hun gedragingen gedurende deze oorlogstijd. Mussert bracht bijvoorbeeld zijn gezin in Holten onder. De bevrijding ging toen jammer genoeg niet door en de problemen, ook op het platteland, werden alleen maar groter. Vanuit Londen werd via de radio een oproep gedaan aan alle spoor mensen om te gaan staken. Hieraan werd gelukkig massaal gehoor gegeven, maar het had wel tot gevolg dat er een grote stroom extra onderduikers op ons afkwam. Het grootste probleem daarbij was, hoe houd je deze onderduikers allemaal aan het eten. Alles was op de bon en onderduikers hadden vaak geen bonkaarten. Hierdoor werd het steeds noodzakelijker om af en toe distributiekantoren te overvallen. In Radewijk, het was elders niet anders, had men in bijna elk huis wel een of meerdere onderduikers en durfde men dat niet aan, dan had men wel etenhalers uit het westen van het land. Het kwam zelfs voor dat men 's-middags in twee beurten ging eten omdat de tafel te klein was en het bestek niet toereikend. Natuurlijk waren hierop wel uitzonderingen, maar naar mate de tijd verstreek en de bevrijding dichterbij kwam, kregen toch steeds meer mensen de behoefte te laten zien dat ze toch wel aan de goede kant stonden en daardoor nam het aantal onderduikplaatsen toe. Toen in de winter van 1944-1945 het Ardennen offensief van Hitler mislukte, voelde je als het ware aan dat de bevrijding niet meer ver weg was. In de lucht waren de geallieerden heer en meester en dat werd steeds duidelijker toen de 'jagers' op bijna alles begonnen te schieten dat bewoog. Niet alleen ploegende boeren op het land werden bedreigd, maar men schoot vooral op alles dat zich op de weg bevond. Veel voertuigen, zowel burgerlijke als militaire werden kapot geschoten en daarbij sneuvelden nogal wat paarden. Dat het naar verhouding met het aantal menselijke slachtoffers nogal meeviel, was te danken aan de vluchtgaten langs de wegen, die op last van de Duitsers door de gemeenten waren aangelegd. De auto's die er nog reden, zag je bijna niet anders dan met iemand op de treeplank, die de lucht moest afzoeken om eventueel naderende vliegtuigen te signaleren. Werd er in de verte een opgemerkt, dan zocht men dekking onder het geboomte of men dook een vluchtgat in.

Toen eind februari 1945 de geallieerden weer in beweging kwamen en de Amerikanen op 7 maart Keulen hadden bezet, begonnen wij hier de dagen te tellen en de vrijheid te ruiken.

Op 22 maart hoorden wij via de Engelse zender op de radio, dat de geallieerden de Rijn waren overgestoken. Als ik mij goed herinner viel in 1945 Pasen op

1 en 2 april. In die dagen voltrok zich in deze streek de massale terugtocht van het Duitse leger. Vijf jaar geleden waren ze ons land binnengetrokken met veel machtsvertoon en heilig overtuigd van de 'Sieg'. Ze onderstreepten dat graag met marsmuziek en soldatenliederen zoals: 'Heute gehört uns Deutschland, morgen die ganze Welt'. Wat was deze terugtocht daarmee in tegenstelling. Ze trokken terug met soms een schoen en een klomp aan de voeten, waarbij ze vaak zelf als 'trekker' van de verzorgingswagens fungeerden. In één geval zag ik dat ze zelfs een hoge officier in een koets voorttrokken. Paarden waren in die dagen roofgoed en de boeren waren dan ook langs de doorgaande wegen reeds op tijd bezig paarden te laten verdwijnen naar afgelegen schuren en andere schuilplaatsen. Diegene die dacht, het zal nog wel meevallen, was na een paar dagen zijn paard wel kwijt. Ik herinner mij uit die dagen dat men van alles in beslag probeerde te nemen. Doordat wij aan een doodlopende weg woonden met nog een buurman voor ons, hielden we de weg angstvallig in de gaten om zoveel mogelijk voorbereid te zijn op de gevaren die op ons af kwamen. Op een gegeven moment zagen we dat de buurman bezoek kreeg van een paar Duitsers.

Al spoedig bewogen zij zich richting varkensstal om te kijken of er nog wat te slachten was. Toen dat tegenviel kwamen ze onze richting uit. Wij hadden intussen al maatregelen genomen. Het varken dat we voor eigen slacht bestemd hadden en er dus goed uitzag, werd hals over kop uit de stal gehaald en in een slaapkamer gedreven, de stal werd ondertussen opgevuld met een paar biggen. Toen de Duitsers kwamen, bleek er in de varkensstallen niets van hun gading. Ook de paardestallen waren leeg, de paarden waren al meegenomen door de Duitsers, speldden wij hun op de mouw. Uiteindelijk dropen zij af zonder buit en gingen verder richting Noorden. Doordat mijn broer en ik lid waren van het georganiseerde verzet stonden wij bijna te trappelen van ongeduld om in actie te komen. Na de zojuist beschreven chaotische terugtocht op 1 en 2 april 1945, ontstond er in de opvolgende dagen een betrekkelijke stilte. Je hoorde in de verte wel kanongebulder maar het kwam niet dichterbij. Intussen begon het te gonzen van de geruchten. Iedereen had het van horen zeggen en je wist dus niet hoe het werkelijk was. Almelo zou in brand staan en in Uelsen was men al bezet, vandaar waren de geallieerden verder Duitsland ingetrokken. Het leek erop dat men ons hier links liet liggen. Om meer zekerheid te krijgen besloot ik om in Uelsen een kijkje te gaan nemen. Vanwege de papieren die ik bezat mocht ik mij in Duitsland vrij bewegen en ik had een bewijs dat ik werkte voor de voedselvoorziening op de zuivelfabriek te Wielen. Toen ik in Uelsen aankwam, na onderweg nog een keer in een schuilput gedoken te zijn om me te beschermen tegen vliegtuigen, zag ik dat daar niets aan de hand was, behalve dan dat je aan de mensen kon zien dat ze onder grote spanning leefden. Nadat er gegevens waren uitgewisseld en hun bleek dat het ook in Hardenberg rustig was, begon ik aanstalten te maken om terug te fietsen. Als een donderslag bij heldere hemel kwam er echter plotseling vanuit de richting Getelo machinegeweervuur. Na direct dekking gezocht te hebben,

mijn fiets lag nog aan de rand van de straat, wachtte ik op de dingen die zouden komen. In de verte hoorde ik motorgeronk. Na nog een tweede salvo zag ik plotseling boven mijn hoofd een paar witte vlaggen. Het duurde maar even en toen zag je uit bijna elk bovenraam wel iets wits, als het geen vlaggen waren dan waren het wel lakens of slopen, als het maar wit was.

Het was een onvergetelijk schouwspel. Uelsen had zich overgegeven en er werd niet meer geschoten. Kort daarop kwamen grote colonnes gepantserde voertuigen Uelsen binnen rollen. Na eerst nog wat aarzelingen begon ik al vrij spoedig contact te zoeken met wat later Canadezen bleken te zijn. Ik kon mij bij hen legitimeren omdat ik mijn bewijs van lidmaatschap van de Binnenlandse Strijdkrachten, dat ook in het Engels gesteld was, kon laten zien. Dit bewijs had ik verstopt in mijn sok onder een van mijn voeten. Het was een leuke kennis-making, maar wat ik graag wou weten, konden of wilden zij me niet vertellen. Ik vroeg hen mamelijk in welke richting zij verder gingen en of dat misschien Hardenberg kon zijn. Nadat ik een paar pakjes sigaretten had gekregen trokken ze verder richting Wilsum. Ik pakte mijn fiets weer op en ging richting Hardenberg. Ik heb daar toen niet bij stil gestaan maar pas later realiseerde ik mij dat die sigaretten mij fataal waren geworden wanneer ik op de terugweg was aangehouden. Gelukkig ging alles goed.

Toen ik op de Venebrugge vernam dat de kanaalbrug was opgeblazen en dat er jeeps waren gezien ben ik in ijlt tempo doorgefietst om mij zelf ervan te overtuigen dat het waar was. En ja hoor, de brug was opgeblazen, de kleine bezetting van de Duitsers was gevangen genomen en werd bewaakt in de toen nog aanwezige kunstmestloods van de coöperatie. Vanaf dat moment ging alles in een stroomversnelling. Eerst naar huis om de 'stengun' te halen en dan verzamelen bij Prenger aan de beek. De volgende dag betrokken wij onze commandopost in het huis van de gevluchte burgemeester, een N.S.B.er, aan de Stationsstraat terwijl de naastliggende 'Openbare ULO' in beslag werd genomen om te dienen als wachtlokaal voor de Ordedienst die ondermeer de gevangen genomen personen moest bewaken. Als Binnenlandse Strijdkrachten hadden we vanuit Londen de opdracht om personen, die zich in de oorlog hadden misdragen, in bewaring te stellen en te beschermen tegen wraakneming (bijltjesdag). Later zou de rechterlijke macht dan wel uitmaken welke straf zou worden opgelegd. Voorzover ik mij kan herinneren en op de hoogte ben heeft men dat in Hardenberg op een goede wijze uitgevoerd. Het moet echter wel gezegd worden dat soms geprobeerd werd iemand te laten oppakken om op die manier persoonlijke vetes uit te vechten. Voor zover mijn herinneringen gaan is Hardenberg op dezelfde dag als Almelo en Coevorden bevrijd en wel op vrijdag 6 april. Heemse heeft nog een paar dagen langer moeten wachten, dit omdat de toen nog enige Vechtbrug, bij Wamelink, nu de Baron, was opgeblazen.

Op zondag 8 april 1945 werd 's-morgens de Hervormde kerkdienst in Hardenberg onderbroken met de mededeling dat er Duitse troepen vanuit Ommen in de richting van Hardenberg trokken. Als Binnenlandse

Strijdkrachten kregen we de opdracht de Vecht rondom de stuw te bewaken omdat daar overgang van voetgangers mogelijk was. Tegen de middag werd er inderdaad van Heemster kant geschoten. Wanneer we ons later op de dag ook maar even iets bloot gaven dan vlogen de kogels ons om de oren. Op de commandopost stelde men alles in het werk om versterking te krijgen. In de tweede helft van de middag scheen dat gelukt te zijn toen plotseling op de Bruchterweg een paar gepantserde voertuigen de lopen richting Vecht draaiden. In plaats van over ons heen te schieten namen ze ons onder vuur. We zijn er goed vanaf gekomen doordat we dekking konden vinden in een sloot met water. Het bleef gelukkig bij een nat pak. Later hoorden we dat we beschoten waren door toevallig passerende Polen die door aanwonenden waren aangehouden en door gebrek aan talenkennis over en weer, meenden dat wij Duitsers waren. Toen hen duidelijk gemaakt werd dat er door Duitsers vanuit Heemse werd geschoten, werden de lopen wat bijgedraaid en konden we een goed heenkomen zoeken. Een paar dagen later bleek dat er toen een Duitser uit een boom was geschoten, die daar dienst deed als observatiepost. Op een van de dagen dat de Vecht nog grens was tussen bezet en bevrijd gebied hebben we helaas twee strijdmakkers moeten missen. Het waren de heren Arends en Scheffer. Runhaar en ik hadden wacht bij het toenmalige kantoor en woonhuis van Rijks Waterstaat aan de Vecht. Laat op de avond hoorden we plotseling twee schoten bij de stuw. Via de telefoon gaven we dat door aan de commandopost waar men intussen al op de hoogte was omdat iemand op de 'Kamp' twee Duitsers richting de stuw hadden zien gaan. Besloten werd eerst de ontwikkelingen af te wachten of de wachtpost zich zou melden. Later bleek dat beide mannen van achteren waren doodgeschoten en dat de beide Duitsers richting Ommen waren verdwenen.

Gelukkig werd Heemse na een paar dagen ook bevrijd en kon heel de gemeente Hardenberg weer in vrijheid leven. Nu na 50 jaar is het mijn inziens goed dat we weer stil staan om terug te kijken. Verhoudingsgewijs zaten we tijdens de oorlog hier niet in het slechtste gedeelte van ons land. Echt honger hebben wij in deze streken niet gehad. De joden zijn ook hier weggevoerd en het trieste daarbij is, onder valse voorwendselen, omdat hen werd verteld dat ze naar werkkampen gingen. Het aantal onderduikers was groot, hoeveel precies zullen we nooit weten, er werd immers niets geregistreerd, dat was in die tijd levensgevaarlijk.

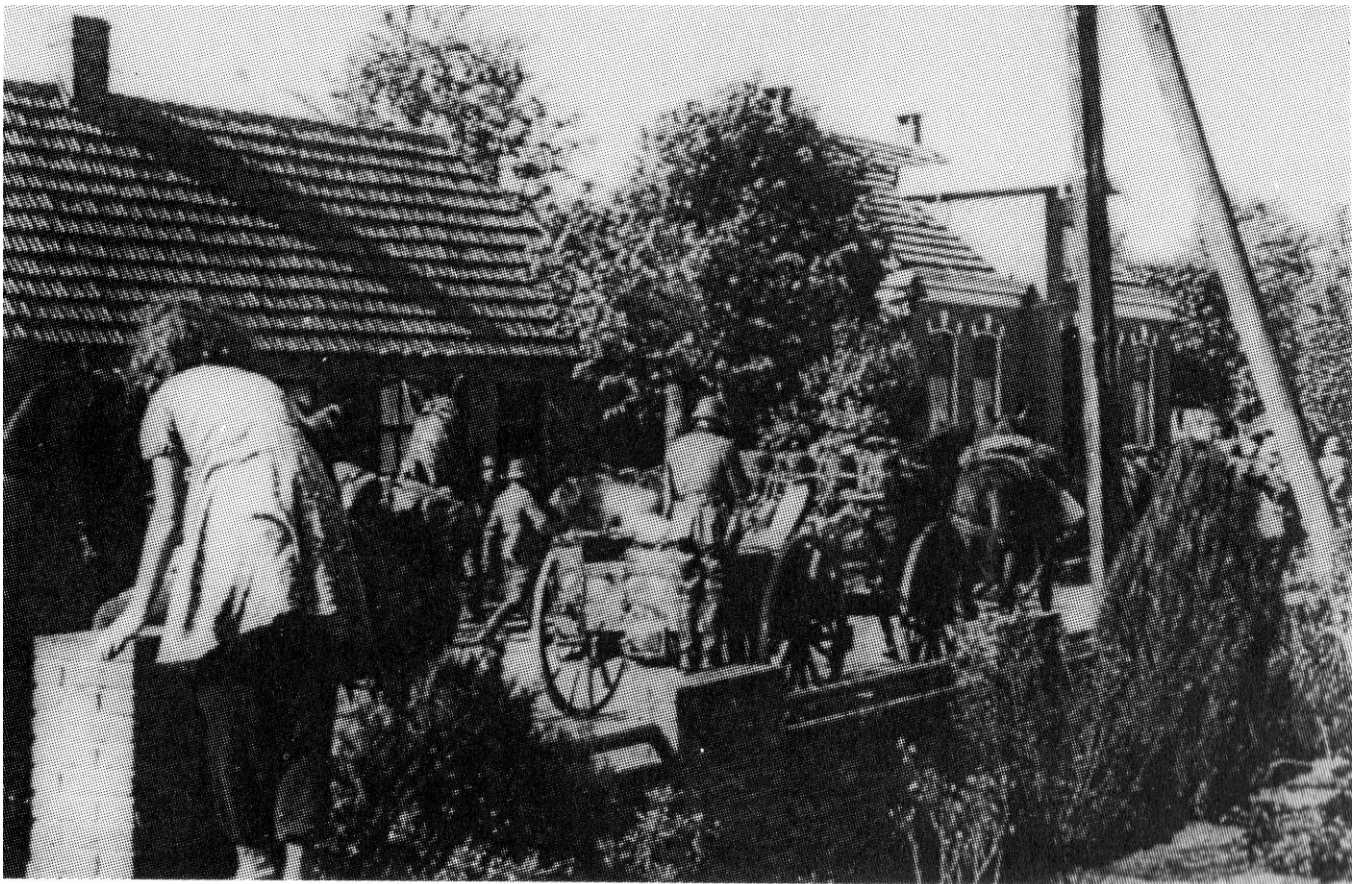
1940 - 1945 vormt een zwarte periode uit onze geschiedenis.

Deze werd ons ongevraagd en zonder enige aanleiding door het nabuurland aangedaan.

Vrijheid wordt het beste beleefd als men ervaren heeft wat bezetting betekent. Mogen de opvolgende generaties er in slagen geschillen op te lossen aan de onderhandelingstafel en niet met geweren en kanonnen.

Stukje over de bevrijding in Bergentheim uit het boekje "Rondom den Herdenbergh".

10 mei 1940. De Duitsers trekken Hardenberg binnen.

Bevrijders van Hardenberg 1945

Canadezen voor de hervormde kerk

Bron: *Rondom den Herdenbergh*, herdenkingsboekje 1995